

Referințe bibliografice

1. BALOTĂ, N. *Despre pasiuni*. Bistrița: Ed. Pergamon, 2007. 180 p.
2. *Focus grupul – tehnica utilizată, evaluarea nevoilor din comunitate* [cit.: 25 febr. 2012]. Disponibil: <http://www.scribd.com/cristianmo/d/46739101-Focus-Group-Cojocar>
3. KULIKOVSKI, L. *Biblioteci versus inovații*. În: *BiblioPolis*. 2009, nr. 1, pp. 33-36.
4. STOICA, I. *Sensul schimbării în universul infodocumentar*. Constanța : Ex. Porto, 2009. 225 p.

ARHIPELAGUL BIBLIOTECILOR JAPONEZE

Taro MIURA,
profesor asistent, Universitatea Meiji,
președintele Comitetului relații internaționale al Asociației Bibliotecilor Japoneze

Abstract

L'histoire des bibliothèques au Japon diffère sensiblement de celles du vieux continent. Appuyé par une loi, le développement du réseau des bibliothèques publiques a épousé les vicissitudes de l'Histoire du Japon moderne, de son essor à la sortie de la guerre aux difficultés d'une triple crise économique, démographique et maintenant écologique. Le développement technologique provoque des changements rapides dans la plupart de bibliothèques japonaises: nationale, universitaires, scolaires, spécialisées et publiques. Le rôle de l'Association japonaise des bibliothèques, l'une des plus ancienne associations professionnelles au monde dans ce procès est évident.

Mots clés: *bibliothèque publique, Japon, bibliothéconomie, développement TIC, bibliothèque universitaire, bibliothèque scolaire, bibliothèque spécialisée, Association japonaise des bibliothèques.*

Istoria bibliotecilor japoneze diferă sensibil de cele de pe continent. Bazându-se pe legi, dezvoltarea rețelei de biblioteci publice a unit viciile istoriei Japoniei cu contemporanul, cu saltul în urma războiului, cu dificultățile crizei economice, demografice și astăzi ecologice.

Bibliotecă în japoneză este „Toshokan”. Înainte de epoca modernă în Japonia existau biblioteci, care nu erau unități instituționale, ca, de exemplu, Untei, fondată în sec. al VII-lea de un nobil Isonokami Yakatsugu, și biblioteci închise pentru public, ca Momijiyama Bunko din epoca Edo (1603-1868), care era deschisă numai pentru shogun, guvernanți. Prima bibliotecă publică și-a deschis ușile în 1872 după introducerea culturii occidentale în Japonia. Asociația Bibliotecilor Japoneze (ABJ) a fost creată în 1892 pentru promovarea serviciilor bibliotecii și a biblioteconomiei în Japonia. Primul congres al bibliotecilor *Conferința tuturor bibliotecilor japoneze* a avut loc în 1906, iar în 1929 ABJ a devenit membră a IFLA.

După al Doilea Război Mondial, în 1950, în Japonia ocupată de americani a fost promulgată legea bibliotecilor. Această lege prevedea că biblioteca publică va fi finanțată din impozite, va oferi servicii gratuite și că misiunea sa va fi de a da răspuns necesităților informaționale ale publicului. Bibliotecile au cunoscut o dezvoltare rapidă în anii '60 ai sec. XX. Biblioteca din Hino, construită în 1965 în Tama, Tokyo, era destinată publicului din zonă. Pe par-

curs au apărut biblioteci mobile, servicii pentru tineret, acces pentru persoane cu dizabilități, sporturi audiovizuale, calculatoare etc.

Dezvoltarea tehnologică a provocat schimbări rapide în biblioteci. Aproape toate bibliotecile universitare, bibliotecile din metropole și o bună parte din bibliotecile municipale oferă acces la catalogul online.

Bibliotecile publice

Legea bibliotecilor a fost revizuită în iunie 2008. A fost stabilit un nou program de studiu biblioteconomic, care a fost definitivat și a intrat în vigoare în 2012.

În Japonia erau, în 2010, 3168 de biblioteci, dintre care 62 de biblioteci de prefectură, 2433 de biblioteci municipale, 610 de biblioteci comunale etc. Foarte puține comune au rămas fără biblioteci. Acest fapt este legat în mare măsură de reducerea radicală a numărului de localități în Japonia, produse în urma fuziunii masive a orașelor, comunelor și satelor. În biblioteci lucrează 12 036 de bibliotecari, dintre care 6152 au statutul de „shisho”¹. Numărul de împrumuturi realizat de bibliotecile publice, în 2010, ajunge la 656 mln. de documente, inclusiv pe suport audiovizual, ceea ce constituie 5,5 împrumuturi per locuitor.

Astăzi, reforma sistemului social este un concept-cheie în Japonia. Populația îmbătrânește repede, dezvoltarea economică a încetinit. Cîteva guverne locale

aplică metodele managementului privat pentru instituțiile, structurile și serviciile publice. Bibliotecile externalizează serviciile recurgînd la servicii private sau lansează parteneriate PFI (Private Finance Initiative), ceea ce provoacă o criză în recrutarea bibliotecarilor profesionali.

Dezvoltarea rapidă a TIC a provocat o transformare profundă a lumii informației în Japonia. Instalarea calculatorului și utilizarea internetului în mediul profesional și privat (la domiciliu) se evidențiază. Lucrul în rețea, promovat de guvernele locale și metodele de partajare a lucrului sînt utilizate în mai multe biblioteci publice, inclusiv din orașe relativ mici. Publicul poate accesa OPAC-ul, informațiile cu caracter local pe site-uri din rețeaua de internet. Mai multe biblioteci au implementat RFID.

Bibliotecile publice sînt vizitate de un public divers, ele trebuie să răspundă necesităților timpului, să integreze elemente de formare pe parcursul vieții. Noile necesități apar în formă de servicii noi. ABJ propune o serie de programe de formare continuă, recent a fost creată o comisie dedicată studierii noilor aspecte ce țin de profesia de bibliotecar. Profesioniștii din biblioteci sau cei care lucrează cu informația trebuie să răspundă acestor noi cerințe.

(Continuarea serialului *Biblioteci din Japonia*, în numărul următor)

(Traducere din revista *Bibliothèque*. 2012, mars, 61, 11, 12)

¹ Bibliotecar calificat în comparație cu un asistent...